

koja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Frančiškanska ulica št. 6/I,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
budi. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
razglaš, poslano ter no-
lice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 288, za pol
leta K 144, za četrt leto
K 72, za mesec K 24.
Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list
so poštnine proste.

Upravištvu je v Ljubljani,
Frančiškanska ulica št. 6/I,
Učiteljska tiskarna.

Pismo iz Italije.

Novo ministrstvo smo dobili; na čelu tega stoji Banomi, ki predstavlja eno izmed najmanjših strank v Italiji. V tem ministrstvu je edina stranka, ki je v pravem pomenu besede organizirana. Italijanska ljudska stranka in zato ni čuda, da izrablja to situacijo. Pridrži na si je najvažnejše resore; justico, poljedelstvo in delo.

Ali bo to ministrstvo imelo dolgo življenje, je težko prerokovati. Iz vseh glasov je razvidno, da se Bonomi že danes nahaja v kritičnem položaju. Njegova nesreča je, da skuša zadovoljiti vse stranke — industrije in delavce — veletrgarce in kmečke delavce. — V zunanji politiki bi rad ugodil nacionalistom in imperijalistom — in rad bi se držal politike zmernosti, ki jo je zastopal tudi Sforza. Da je taka politika nemogoča, je samo ob sebi umevno; zaradi tega je tudi nevolja proti temu ministrstvu vsak dan večja.

Socijalistična stranka ni delala pri sestavi tega ministrstva nobenih ovir. Stranka ostane v opoziciji. Ali bo ta socijalistična opozicija bolj ali manj neobzirnna, je odvisno od programa in delovanja nove vlade.

Socijalisti se dobro zavedajo težke in resne situacije, v kateri se nahaja Italija po krivdi meščanskih strank. Ravno tako se zavedajo, da je iz te situacije nemogoče, ako se ne napravi radikalnih izprememb, za katere je pa nova vlada, kakor tudi vsaka meščanska vlada nespособna. Naivno bi torej bilo, če bi se socijalistična stranka v takih razmerah odločila za sodelovanje s temi strankami, ker bi to deželi ne pomagalo in stranki zelo škodovalo. Edina vlada, ki bi bila dovolj močna, bi bila klerikalno - socijalistična — ker sta le te dve stranki na jasnem programu organizirani, ki imata svoje množice za seboj. Ali tudi na tako kombinacijo je bilo za sedaj nemogoče misliti, ker ta niso pripravljena in ker je socijalistična stranka vezana na sklepe svojega strankinega zbora.

Bonomi konfirira za zastopniki vseh parlamentarnih frakcij ter razpravlja o kritični situaciji, zlasti o gospodarski krizi in o fašistovskih bojih, ki nečesto prenehajo. Vsak dan se izdajajo poročila o vladnih odredbah za odpravo glede gospodarske krize ter pomirjevanja duhov. Ali vse to nič ne pomaga. Gospodarska kriza narašča, tovarne odpuščajo svoje delavce, krajšajo delavni čas, (in s tem se razume tudi zaslužek) in na več krajih tovarne zapirajo. Brezposelnost grozi na celi črti in ž njo beda in obup.

Na drugi strani se vrše pogajanja glede sporazuma med socijalisti

in fašisti, da bi se ustavili boji, ki so v sramoto Italije. Ali kaj vse to pomaga, če ob tistem času fašistovske bande še huje divjajo in požigajo. Grozodejstva, ki so se izvršila v zadnjih dneh, so nepopisna in prekašajo prejšnja, radi katerih je vse meščansko časopisje (katero je do sedaj to bando vedno zagovarjalo), zelo vznemirjeno in apelira na vse kroge, da skušajo napraviti red in mir.

Socijalistična stranka ima tudi v tem oziru čisto vest, ker se zaveda, da je osebna nasilstva vedno pobiljala, zato ni bila nasprotna — čeprav ni pričakovala uspehov, da so se nje poslanci pogajali s fašisti, da bi se dosegel medsebojni sporazum. Pogajanja so pa dosedaj bila brez praktičnega uspeha. Jasno je, da so zakoni o osebni varnosti samo košček papirja in da je vladna avtoriteta še pod ničlo.

Da pa bo delavstvo in njegove institucije imele nekoliko obrambe pred napadi, se je v Rimu ustanovila delavska obrambna armada »Arditi del popolo«, katere namen je, braniti delavske institucije in osebno varnost vseh državljanov brez razlike. Ta armada stoji pod vodstvom socijalističnega poslanca Mingrina ter je izvečbana od bivših častnikov. V tem kratkem času šteje že okrog tisoč oboroženih članov socijalistov, komunistov, anarhistov, republikancev in več nestranskih. Ustanovitev te ljudske armade, dela precejšnje preglednice vladnim krogom in to toliko bolj, ker se ta armada ne bo omejevala samo na Rim, temveč se bo razširila tudi na druge provincije. Armada nima ofenzivnega namena, pač pa defenzivni, ki noče napadati, temveč hoče braniti.

Na drugi strani je Splošna delavska zveza napravila svoj načrt za boj proti brezposelnosti in gospodarski krizi. Na podlagi tega načrta se mora po celi deželi vršiti agitacija, da se prisili vlado, da takoj dovoli potrebne vsote za obsežna javna dela ter razširi zakon o zavarovanju proti brezposelnosti in poviša brezposelne podpore itd.

Kakor je iz vsega tega razvidno, je situacija nove vlade zelo kočljiva. Nova vlada bi izvršila velikansko delo, ako bi se ji posrečilo v deželi napraviti red in omejiti gospodarsko krizo.

V Italiji smo že prišli tako daleč, da si vsi od konservativcev do revolucionarjev žele v glavnem to, da bi zopet prišli do veljave buržni zakonit, ki upostavlja red (ako tudi meščanski) in osebno varnost državljanov. Sedanji položaj je nezdržan, to priznavajo že vsi.

interesu delavcev ne konsumentov, torej tudi ne v interesu družbe sploh, in od proletariata se ne more pričakovati, da naj sodeluje v takem boju zoper socijalizem.

V agrarnih deželah se lahko opazuje drugačen, a v bistvu zelo soroden »protikapitalističen boj«. Agrarci, zlasti veleposesniki, pa tudi nepoučene kmetijske mase, nasprotujejo industrializiranju, prvi, ker se dobro zavedajo svojih enostransko sebičnih interesov, drugi, ker ne poznajo velike razlike med interesi velikih posestnikov in njih samih. Tudi taka protikapitalistična opozicija je nasprotna interesom proletariata in družbe. Poljedelstvo producira živila in je zaradi tega važen faktor v narodnem gospodarstvu. Ali živež ni vse, kar potrebujejo ljudje; večina drugih potrebščin se izdeluje industrijsko. Kjer ni industrije, mora vse življenje ostati na primitivnejši stopnji. Člani družbe, ki nimajo bogatih sredstev, si morajo odrediti vsakovrstne reči, ki so njih tovarišem v industrialnih deželah postale že neizogibne kulturne potrebe. Mamesto tega morajo poslušati evangelij skromnosti, ki je v resnici le evan-gelij reakcije. Delavstvo kot razred je zainteresirano na razvoju industrije enkrat zaradi tega, ker more je v industrialni deželi postati dovolj močno za izvršitev svojih zgodovinskih nalog, drugič pa tudi zaradi tega, ker mu je potrebno kulturno življenje zaradi njegove sedanjosti in zaradi bodočnosti.

Etiketa »protikapitalističnega boja« torej nikakor ne zadostuje, da bi se delavstvo v vsakem slučaju vrglo vanj. Pogostoma so celo začasno interesi delavstva bolj identični z interesi kapitalizma, kakor z interesi njegovih vsakovrstnih nasprotnikov. V političnem boju na primer se prav lahko zgodi, da mora proletarijat stati v eni vrsti z zastopniki kapitalizma, to se pravi z zastopniki relativnega napredka, proti zastopnikom reakcije iz protikapitalističnih krogov. Tako lahko nanese položaj brez vsakih kompromisov in ne da bi delavstvo zaradi tega napustilo svoj lastni boj proti kapitalizmu.

Le za ta posebni delavski boj proti kapitalizmu gre torej, za boj, ki ima svoj lastni cilj, za boj, ki ne zadržuje kapitalizma v njegovem razvoju, ampak ga goni naprej in vodi ljudstvo preko njega v novo življenje.

S pogoji in možnostmi tega boja se je treba baviti; spoznati je treba, kako se more v tem boju doseči uspeh. Če premostimo to sive iri et stadio, pridemo do zaključka, da je teroristična metoda povsem neprimerna, da se z njo za socijalizem nič ne doseže, da se pa z njo razvoj, ki je potreben za uveljavljanje socijalizma, je zadržuje, da je torej ta metoda naravnost protisocijalistična.

Neizogiben pogoj za realiziranje socijalizma je tako visoka stopnja kapitalističnega razvoja, da ima družba dovolj organizirane produkcije, ki jo more prevzeti iz privatno kapitalističnih rok v svojo upravo z gotovostjo, da bo mogla zadostiti potrebam svojih članov. Socijalizirati se, kakor pravi Kautsky, ne more beda; za socijalizacijo sposobno je le bogastvo. Z bombami se pa ne ustvarja bogastvo; s takimi sredstvi se ne pospeši produkcija, ne povzdigne industrija, ne izpopolnjuje promet, ne organizira gospodarstvo. S terorističnimi metodami se lahko dosežejo nasprotni rezultati. Lahko se na primer razdenejo tovarne, železnice, skladišča itd. Toda kaj naj ima proletarijat od tega? Čemu naj se pri tem veseli? Danes potrebuje delavstvo dela, ker je to edini način, da more živeti. Kapitalistična anarhija mu povzroča itak dovolj brezposelnosti in s tem spojene bede, na res ni treba, da bi se take prilike še po-

množevale s pomočjo delavstva samega. Kadar pride čas, bo družba potrebovala vse te naprave, da uredi produkcijo in promet v svojem interesu, v interesu svojih članov, torej v prvi vrsti v interesu delavstva. Kakšen zmisel naj bi imelo z ozirom na to razdvanje naprav, ki naj jutri služijo družbi in ki bi jih morala, če jih ne bi bilo, z velikimi žrtvami dela ustvariti? Graditi bi jih moralo tisto delavstvo, od katerega zagovorniki terorističnih metod zahtevajo, da naj jih danes uničuje.

Z atentati se lahko odstranijo posamezne osebe, s čimer se pa prav nič ne izpremeni gospodarski sistem sam; prav tako se na ta način ne izpremeni razvojni pogoj. Bombe ne napravijo iz agrarne dežele industrijske, atentati ne odstranijo fevdalnih razmer, kjer še obstajajo, ne pospešijo koncentracije kapitala, ne ustvarjajo monopolov, nimajo skratka nobenega vpliva na objektivne pogoje socijalizma.

Ali za uvedbo socijalističnega sistema je treba tudi živih ljudi, kakor smo že videli, in ker trpi delavstvo največ v kapitalistični družbi, ker je za njegovo osvoboditev padec tega družabnega sistema neizogiben pogoj, je delavstvo tisto, ki je v prvi vrsti poklicano na boj za socijalizem. S tem ni rečeno, da ni uresničenje socijalističnih ciljev koristno tudi za druge družabne sloje. Tudi poleg industrialnega delavstva je v naši družbi še mnogo ljudi, ki nimajo bogastva, ampak morajo na ta ali oni način živeti od svojega dela in so odvisni od vsakovrstnih slučajev. Sai so pravzaprav uradniki, sodniki, učitelji, zdravniki, umetniki tudi delavci, toda razredne zavesti nimajo, njih velik del je celo užalen, če se primerja z delavci, in zato ne prihajajo v socijalnem boju kot sobojevniki v poštev, dokler se pod pritiskom gospodarskih razmer ne zbudi tudi v njih čut solidarnosti z vsemi izkoriščanimi. (Dalje prih.)

Sodrug! Delavci!

Samopašnost velikih mizarških obratov, ki stoje, pod diktaturo industrijske zveze, je pognala ljubljanske mizarje v

stavko

radi tega, ker so zahtevali malenkostno povišanje plač, ki ni v nobenem razmerju z naraščajočo draginjo.

Zastopnik Zveze industrijev je pri pogajanjih odkrito izjavil, da bodo podjetniki storili vse, da se plače vseh kategorij znižajo. Da informiramo delavce drugih strok in javnost o našem opravičenem boju, sklicujemo v nedeljo, dne 24. julija ob 9. uri dopoldne v veliko dvorano »Mestnega doma«

shod

na katerega vabimo vse delavstvo in vso pošteno javnost.

Sklicatelji.

Telegrami.

KAJ SE PLETE V ALBANIJI?

LDU Belgrad, 19. julija. Današnja »Tribuna« poroča iz Skadra: Znatne količine municije in drugega materiala prihajajo vsak dan iz Italije v pristanišče Sv. Ivan Medovanski na račun albanske vlade v Tirani. Dosedaj so izkrcali 600 zabojev municije, 6 topov, 14 strojin in 100 omotov materiala za bolnišnice. V zvezi z vstajo Miriditov je v vsej Albaniji odredjena mobilizacija vojaških obveznikov od 18. do 40. leta. »Tribuna« zahteva nadalje, naj jugoslovanska vlada zavaruje naše ozemlje pred morebitnimi napadi albanskih plemen.

DEMARŠA ANTANTE BOLGARIJI

LDU Belgrad, 20. jul. Presbиро doznava iz Pariza: Ker bolgarska vlada ni izvršila nekaterih določil glede razorožitve, ji bodo zastopniki zavezniških vlad v Sofiji v najkrajšem času izročili zavezniško demaršo. Ugotovilo se je, da smatrajo zavezniški demaršo za neobhodno potrebno. Glede druge demarše, ki naj bi opozorila bolgarsko vlado na eventualne posledice bolgarsko-turških intrig, med londonsko - pariško in rimsko vlado še ni došlo do sporazuma kar se tiče forme demarše.

PREISKAVA O ATENTATU.

Beograd, 19. julija. Detektivji grada Beograda so nočjo aretirali ruskega generala Komisarova, nazvanega »Pogrom«, Komisarov je zadnje čase bival v Pančevu. Za časa carja Nikolaja v Rusiji je bil poveljnik žandarmerije in je bil znan kot izborni organizator »pogromov«. Beogradska policija ga je že dalj časa opazovala, a mu ni mogla priti do živca. Zadnje čase le »Komisarov« tudi večkrat pozvan na policijo. Tekom današnjega dneva pa so došli informativna poročila našega poslanstva v Berlinu glede delovanja tega generala. Zapleten je v organizacijo atentata na regenta Aleksandra.

Beograd, 19. julija. Po vsakem novem zaslišanju v preiskavi radi atentata na prestolonaslednika regenta pride do novih aretacij, in sicer radi tega, ker vsaki privedenih navede mnogo drugih. Upravičeno tega postopanja potrjujejo tudi vse izpovedbe Bože Jeterja, predsednika novosadske teroristične organizacije, ki je izjavil, da mu je Kovačević osebno poveril nalogo, naj v vsakem delu mesta imenuje deset zaupnih oseb, ki se medsebojno ne smejo poznati. Vsako od teh zaupnikov, bi imel sestaviti skupino po 50 oseb, ki bi aktivno delale za revolucijo. Jeter je navedel tudi mnogo drugih novih oseb, čia nov teroristične organizacije v Novem Sadu. V Beograd so pripeljali tri nove osumljenice Polgaria Adama, Jankovića in Atala Juristića. Vsi so osumljeni aktivne sodelovanja pri pripravi za tentat. V ostalem se nadaljujejo aretacije novih oseb, ki so deale pri pripravi za revolucijo. Največji del teh oseb se nahaja v mestih ob madžarski meji. V Subotici je tudi obstajala teroristična komunistična organizacija v zvezi z madžarskimi komunisti. Danes so se ves dan nadaljevala zaslišavanja novih oseb. Zaslišan je bil uradni dr. Bočenet, uradnik švicarskega poslanstva, ki je bil povodom atentata težko ranjen v levo oko.

UVELJAVLJENJE TRIANONSKE POGODBE.

LDU, Pariz, 20. julija. Poslaniška konferenca je imela danes svojo sejo, katere se je udeležil tudi ameriški poslanik Herrick. Na seji se je določilo, da bo postala trianonska pogodba veljavna drugi teden, izmenjava ratifikacijskih listin pa se vrši 26. julija.

ZASEDA GORENJE ŠLEZIJE IN NJENA RAZDELITEV.

Varšava, 20. jul. Dva italijanska polka sta na potu v Gornjo Šlezijo. Francoska vojniška armada je dobila povelje, naj pripravi dve diviziji konjenice in tudi pehotce, ker so namenjene za Gornjo Šlezijo.

Berlin, 20. jul. Kakor javlja »United Telegraph«, sta Rathenau in Louchear pri zadnjem sestanku v Wiesbadnu razpravljala o takozvani Louchearjevi črti. V krogu francoske zborniške opozicije zagotavljajo z vso gotovostjo, da je v Wiesbadnu prišlo tudi gornjošlesko vprašanje na razgovor. Razpravljali so o tej črti z vsemi pridržki. Nemčija naj bi dobila deset severnih in zapadnih okrožij ter Oliva, Hindenburg, Velike Strele in Tarnovico, Poljaki pa Bytom, Katowice, Krolowsko Hato, Pščno in Rybnik. To črto označujejo že kot Louchearjevo črto. »Lokalanzeiter« pa javlja, da so mnjena francoski ministrov o tem vprašanju deljena.

LDU, Pariz, 20. julija. Francoski poslanik Saint Aulaire in lord Curzon sta imela včeraj v Londonu sestanek v zadevi francoske note glede Gornje Šlezije. Pravijo, da vztra-

Elbin Kristan:

Terorizem in socijalistična taktika.

(Dalje.)

Za delavstvo, kateremu je namenjena vloga pionirja nove družbe, je pa vprašanje, kakšen boji, da se z njim doseže uspeh. S pogostoma izrekanom besedo »boj proti kapitalizmu« ni prav nič povedano, kajti protikapitalistični boji so lahko zelo različni in v mnogih slučajih socijalizmu prav tako nasprotni kakor kapitalizmu samemu. Kapitalizem uničuje vsakovrstna mala podjetja. To je v njegovi naruri. Za posameznega mojstra ali trgovčiča, ki ga zadene usoda, je lahko neprijetno, če izgubi svojo takozvano samostojnost, in zato je razumljivo, da se vse eksistencije, katerim grozi kapitalizem na ta način, skušajo braniti in upirati. Pogostoma apelirajo tudi na delavstvo, da naj jih podpira v njihovem boju »zoper kapitalizem«. S to rečjo ne more delavstvo nič imeti opraviti.

Prvič je vsak tak boj sam po sebi nezmišeln, ker ne more dovesti do uspeha. Nastajanje velikih obratov, za katere obstajajo tehnični pogoji, se ne more preprečiti, kadar se kapital agira za znanje, da pa so taka velika podjetja konkurenčno zmogljivejša od malih in da morajo vsled tega zadnja hirati in propadati. Je naravna reč, zoper katero ni zdravila ne v tarnanju ne v zabavljanju. Drugič bi delavstvo, če bi se hotelo odzivati takim milim apelom, moralo stopati samo sebi na kurja očesa, zakaj da bi mala podjetja mogla postati v konkurenci z velikimi kolikor toliko sposobnejša, bi se morali delavci v njih zadovoljiti z manjšimi plačami, na več delati. Ohranitev takih le z umetno pomočjo mogočih podjetij nasprotuje razvojnemu zakonu, zadržuje splošni napredek, ni ne v

ja zunanji urad pri tem, da se sestane vrhovni svet koncem tega meseca v Boulogni in da se poprej vrši konferenca strokovnjakov.

LDU. Opole, 20. julija. Francoski, italijanski in angleški nadkomisarji so poslali poslaniški konferenci skupno noto, v kateri opozarjajo poslaniško konferenco na potrebo, da se odpošljejo v Gornjo Šlezijo ojačenja in da se čimprej izreče odločitev v vprašanju delitve gornješleziskega glasovalnega ozemlja.

POLJSKO PRISILNO DELO V UKRAJINI.

LDU. Moskva, 20. julija. Vsi prebivalci južne Ukrajine od 20. do 50. leta brez razlike spola so dobili povelje za delo na polju.

FRANCOSKA IN ANGLEŠKA POLITIKA.

LDU. Pariz, 19. jul. Londonski dopisnik lista »Chicago Tribune«, ki poroča o neugodnem vtisu, katerega je povzročila francoska nota v Foreign Office, piše med drugim: V uradnih krogih domnevajo, da skuša Francija izzvati nemški upor v Gornji Šleziji, da bi imela tako opravičbo za sasedbo ruhrskega ozemlja in za močan vojaški pritisk na Nemčijo. Znan osebnost vlade je izjavila, da »prihaja Anglija vedno bolj do sklepa, da je najbolje slediti ameriški zgradbi in se ne vmešavati v kontinentalne evropske zadeve.

GRŠKO - TURŠKA VOJNA.

LDU. Angora, 19. jul. Turško vojno poročilo. Fronta Brussa. Grki so začeli dne 10. t. m. prodirati in so dospeli do črte Jeniŝehir-Hasan Paŝa. Oddelek grških čet prodira čez Bojŝe in Jeniŝehir v smeri proti Agač Hisarju. — Fronta Uŝak. Sovražnik skuša prodirati v smeri Gedis, ustavi pa smo ga pri Vagifkocin. Naše čete se unikajo v dobrem redu.

GLAD IN KOLERA V RUSIJI.

LDU. Pariz, 20. julija. Moskovska »Izvestija« prinaša pod naslovom: »Kolera ogroža Rusijo« vesti o širjenju kolere. Po teh poročilih se je razširila kolera že po vseh državah. Sanitarni ukrepi ne izdajo nič. Radi lakote prebivalstvo veliko potuje, na milijone ljudi zapušča svojo domovino in širi na ta način bolezen na tisoče kilometrov daleč. Vala preseljevanja ni mogoče zadržati, ker je bil lakota hujši, kakor vladni ukrepi. Pod naslovom »Beg pred lakoto« poroča »Ekonomičeskaja Gazeta«: Iz petnajstih gubernementov, ki so najbolj prizadeti po lakoti, beži prebivalstvo v Turkestan, Sibirijo, na Ural, v Ukrajino, v kubansko ozemlje ter v Moskvo in Petrograd. Radi tega se kolera vedno bolj širi. Vlada je popolnoma brez moči. »Izvestija« predlagajo, naj vlada naseli stradalajoče kmete na rodovitnih, manj obljubljenih delih Sibirije.

Politične vesti.

+ Zakonodajni odbor se sestane 1. avgusta t. l., da začne razpravljati o zakonskih predlogih, ki pridejo na razpravo v skupščini. Skupščina bo v kratkem času sklicana. Ker sta odstopila dosedanja predsednika dr. Ninčič in Juraj Demetrovič, bo zakonodajni odbor na svoji prvi seji volil prezidij. Za predsednika se imenuje v radikalnih krogih poslanec Milan Triškovič.

+ Angleško donavsko brodovje je dospelo v Belgrad »na obiske«. Več častnikov in angleških novinarjev je bilo odločeno, da »Gostje« so bili pogosteni. — »Krvave večerje«. Angora, Grška, Vojna pomoč.

+ Buharin se približuje Leninu? Leninski kompromisni politiki sta v začetku najostreje nasprotovala Trocki in Buharin. Sedaj pa javljajo, da je vzbudil Buharinov govor, ob zaključku sindikalnega kongresa v Moskvi veliko iznenadenje, ker je Buharin rekel: »Dokler kriza v centralni Evropi ne razruši kapitalističnega režima, se bomo še nadalje nahajali pred tem historičnim dejstvom, da bomo imeli velike težave na poti k obnovitvi naše države. Odrzani od proletariata centralne Evrope, smo prisiljeni, da našo socialno revolucijo vodimo pod pritiskom buržoaznega sveta. V tem je naša največja ovira. Tudi ruska revolucija bo morala iti po stranpoti, ker pač moramo dobro umeriti razmere okrog nas«. — Te besede Buharina tolmačijo kot znak, da se Buharin približuje Leninu.

+ Razpust švedskega parlamenta. Ministiški svet, ki je zboroval pod predsedstvom kralja, je sklenil razpustiti državni zbor in razpisati nove volitve od 1. do 18. septembra.

+ Estonska, Letška in Litva so sklenile med sabo zvezo baltičskih držav.

Dnevne vesti.

»Enakost« izide jutri v petek namesto kakor običajno v četrtek.

Vsem, ki iščejo ali oddajajo stanovanje. Z novo stanovanjsko naredbo in z dodatnim pravilnikom se uvaja glede stanovanjskega posredništva. Poverjenstvo za ocelno skrb kot tako nima v bodoče v stanovanjskih vprašanjih prav nič več opravila. V prvi instanci izdaja stanovanjske odloke stanovanjska oblast po zaščitni stanovanjskega sveta. V drugi instanci pa razsloja o vseh stanovanjskih zadevah končno veljavno poseben senat, obstoječi iz enega zastopnika države, enega sodnika in enega konceptnega uradnika mestnega magistrata. Senat razsloja na podlagi stanovanjske oblasti, ki temelji na ustni razpravi, zaščitni priči t. d. pri prvi instanci. Z ozirom na nov postopek v stanovanjskih zadevah so intervencije pri posrednih funkcijah poverjenstva za socialno skrb ali pri komurkoli pri delu vladni brezspesne in ne morejo imeti prav nikakega vpliva na potek in odločitev stanovanjskega vprašanja in to tem manj, ker se imata tako prva kot druga stanovanjska oblast točno ravnanju po jasno določenih zakonskih predpisih. Vsakomur, ki ga intereseira stanovanjsko vprašanje, svetujemo, da si kupi novo stanovanjsko naredbo in pravilnik, ki sta izšla v ponatisku.

Poverjenik za socialno skrbstvo gosp. Adol Ribnikar je odpotoval za več tednov, vsled česar odpadejo do nadaljnjega sprejemi pri predsedstvu poverjenstva.

Premestitve uradništva. Pred svojim odhodom v Zagreb in na Primorje je minister za notranje stvari podpisal večji ukaz, ki vsebuje tudi mnoge premestitve uradništva.

Ministrstvo za socialno politiko izdalo načrt zakona o invalidih, ki bo izdelano na podlagi zadnjih naredb istega ministrstva. Invalidske podpore bodo regulirane po sistemu procentualne klasifikacije nesposobnosti od 20 do 100%.

Počitniška tečaja za telovadbo se vršijo v Ljubljani in v Mariboru; v Ljubljani od 8. avgusta do 3. septembra za učitelje, v Mariboru od 3. do 29. avgusta za učitelje. Udeleženci debe podporo ter se morajo do 28. julija pisмено javiti višjemu šolskemu svetu. Točnejša pojasnila prinese Učiteljski Tovariš z dne 21. julija t. l. Ljubljanski tečaj vodi I. Bajžeti, referent za telesno vzgojo, mariborski pa A.

Schiaup, telovadni učitelj na drž. moškem učiteljski.

Pozor na jedilni V Zgornji Siski si je priredila rodbina železniškega čuvaja Čebulja cvrtje iz jajec, katerega so baš prej kupili v neki prodajalni. Rodbinski oče, ki je bil v službi in ni bil jedi deležen, je ostal zdrav, drugi so pa opasno oboleli in bili oddani v bolnico. Prvotno se je mislilo celo na kolero. Vzrok so pokvarjena jajca. Vsled tega se pa občinstvo opozarja, naj po leti zelo pazi na jedila, zlasti še na beljakovino (meso, mleko, jajca), ki se v vročini razkrajajo in nastajajo v njih nevarni strupi. Kdor nima ledu ali mrzle kleti na razpolago, naj bo posebno pozoren. Proti brezvestni prodajalni se je uvela kazenska preiskava.

Po naredbi ministrstva za promet se je pričelo pred nekaj dnevi trasiranje proge Kočevje — Brod — Moravice. S to progo bo dobila Slovenija direktno zvezo z Reko.

Obešeno so našli blizu svojega doma v gozdu posestnika M. Tacer na Vrtilah pri Gornji Sv. Kunigoti. Pogrešali so jo že od 13. julija, a našli so jo šele v nedeljo 17. t. m. Od mrčesov razjedeno truplo je prepejal lasten mož na garah v mrtvašnico. Vzrok samomora: domači spori in slabomnost.

Orožniki so streljali. Cikava je mala vasica v občini Grosuplje na Dolenjskem. V nedeljo so orožniki hoteli aretirati delavca Bogomila Zgonca. Težje aretaciji se je uprla skoro vsa vas. Proti orožnikom je nastopilo okoli 60 fantov in mož, ki so skušali preprečiti Zgončovo aretacijo. Orožniki so se sprva navla množice imenitno, končno pa so rabili orožje. Bila sta ranjena delavec Zgonc Bogomil iz Hrastja in Slapa pa v levo nogo. V ponedeljek so orožniki v Ljubljano pripeljali dva voditelja akcije ter ju izročili delničnemu sodišču. Težko obdelanega Zgonca in Glinaška so prepeljali v delnično bolnico. Zgonc Bogomil je v ponedeljek rani podlegel, Glinašek se pa zdravi. O tej zadevi bi bilo potreba objektivno pojasnilo.

Stavbno gibanje v Zagrebu. Od 1. jan. t. l. je bilo izdanih stavbnih dovoljenj za 13 trnadstropnih hiš, 6 dvonadstropnih, 38 enonadstropnih, 58 pritličnih, 9 mansard, 13 hlevov, 1 kolnice, 5 tovarni, 13 obrtnih zgradb, 20 skladišč, 9 provizornih barak in 55 dovoljenj za prezidavo. Poleg tega se je dovolilo dvigniti hiše v c. četveronadstropne, 5 trnadstropne, 10 dvonadstropne, 4 enonadstropne; prizidav je bilo dovoljenih: 2 za trnadstropni hiši, 1 za dvonadstropno, 4 za enonadstropno, 12 za pritličje, 2 za hleva, 1 za tovarno in 4 za obrtne zgradbe. — Zagreb ima še enkrat toliko prebivalcev kakor Ljubljana: Koliko se je pa v Ljubljani zidalo, bo vedel skrivnostno molčeči ljubljanski stavbni urad. Našo javnost to malo briga.

Stavbno gibanje v Belgradu. V Belgradu je bilo izdanih okrog 1300 stavbnih dovoljenj; zida se od tega že 90 odstotkov. Ustanovljene so mnoge stavbne družbe. Med večje stavbe spadajo: Akaademijska Naoka, društvo La Nacional, Izvozna banka, Hrvatska Stedionica, Sveučilišna knjižnica, ministrstvo pravde, gradjevina in trgovine, hotel na topčiderskem vrtu palača »Politke« in palača Jugoslavenske banke. (Kake stavbne statistike bi bilo želeli tudi v Ljubljani. Op. ur.)

Deputacija bosanskih delavcev je dospela v Belgrad, da pri ministrstvu trgovine in socialne politike protestira proti zapretili kemičnih tovarn v Jajcu.

Gradbena direkcija v Ljubljani sprejme za meseca avgust in september t. l. 4 slušatelje zadnjih dveh letnikov gradbene stroke tehničnih visokih šol kot ferjalne tehnike. Plačo mesečno 500 dinarjev. Reflektanti naj se zglase takoj pri gradbeni direkciji.

Komunistični občinski odborniki. V Belgradu se je dne 18. t. m. vršila cela občinskega odbora, na kateri so položili

prilogo novi komunistični odborniki. V ostalem so se razpravljala tekoča vprašanja o uredbi Beograda.

Popravek. V včerajšnji številki se je v politični vesti »To in nič boljsega« ntihotapila napaka, ki kvari smisel celote. V 11. vrsti beri namesto »socialista« »komunisti«.

Tedenski zdravstveni izkaz. V tednu od 10. do 16. t. m. je v Ljubljani umrlo 29 oseb, rodilo pa se jih je 25 in 3 mrtvorojenčki. — V tem tednu se je od nalezljivih boleznih pojavil 1 slučaj davice.

Po svetu.

Velikanska manifestacija v brau proletariata v Rimu. Dne 6. t. m. se je vršila v Rimu velikanska manifestacija proletariata proti fašistovskemu nasilju. Ob 4. popoldne, kakor je bilo izdano povelje, je ves rimski proletarijat zapustil delo ter se podal v Orto Botanico, kjer je bil sklican shod. Računa se, da se je te manifestacije udeležilo nad 50.000 oseb. Veliko radovednost je vzbudil prvi nastop »ljudskih arditov«, ki so prikorakali na pozorišče v zaprtih in discipliniranih vrstah pod vodstvom svojih voditeljev. Bilo jih je nad tri tisoč in tu zbrano ljudstvo jim je pričelo burne ovacije. Namen te nove organizacije je, da ščiti delavsko institucije pred napadi fašistov. Shod, na katerem so nastopili govorniki raznih strank: posl. Monici za socialiste, D' Amato za komuniste, posl. Conti za republikance, Varagnoli in Forbicini za anarhiste, se je vršil popolnoma mirno. Vsi govorniki so ostro napadali nasilja proti delavskim institucijam ter poudarjali potrebo, da se ves proletarijat združi v eno enotno bojno črto, da bo na ta način mogel braniti svoje priporjene pravice. Po končani manifestaciji je začelo ljudstvo odhajati. Ali policija na konjih in kraljeva straža je začela slepo adrihati po demonstrantih, tako, da je nastala grozna panika, katere se je ponavljala po raznih mestnih ulicah, kjer so demonstranti trčili s policijo ali pa s fašisti, ki so si našli moč od znanj. Zvečer je prišlo do spopada med fašisti in ljudskimi arditov, kateri prvi so naskočili sedež arditov ter ga hoteli razdelati, kar pa se jim ni posrečilo. Ta manifestacija je povzročila ogromen vtis na prebivalstvo.

Bilanca italijanske meščanske vojske. — Avanti objavila statistiko italijanske meščanske vojske, ki je posneta večinoma iz buržoaznih listov in sicer od 1. septembra do 30. novembra 1919 (čas državnozbornih volitev): pri spopadih ubitih 28 socialistov, 2 policista, 1 vojak; ranjenih 200 socialistov, 42 drugih civilnih oseb, 26 fašistov in 24 policistov in vojakov; skupaj 292. — Od 1. marca do 31. maja 1921: mrtvih 195 socialistov in komunistov, 57 drugih oseb, 64 fašistov, 17 karabinerjev in policistov, 7 vojakov. Skupaj 340. Ranjenih: 774 socialistov in komunistov, 339 drugih oseb, 226 fašistov, 56 vojakov. Skupaj 1435. Aretiranih: 1961 socialistov in komunistov, 163 fašistov. Skupaj 2124 oseb.

Zopet krvavi poboji v Italiji. Iz Rima poročajo, da so fašisti napadli poslance Mingrina, voditelja nove organizacije »ljudskih arditov«, naperjene proti fašistom. Fašisti so s palkami napadli Mingrina ter ga pretepali. Zgodilo se je to v Pionbiam. Mingrina so prepeljali v bolnišnico v Rim. V veronski provinciji so bili veliki zgredi, poboji in pretepi med socialisti in fašisti. Polno je mrtvih in ranjenih. Iz Firenze poročajo o tragičnih konfliktih na Toskanskem, zlasti v Carrari in v okolici, kjer je prišlo do napadov in pobojev med fašisti in komunisti. Stevilo ranjenih je ogromno, 7 oseb je mrtvih.

Sovjetska vlada je odpovedala vnašanje, ki jih je napravila v tajini. Dvopravljena je plačati konvencionalne kazni, namesto prejšnjih naročil pa napraviti druga naročila v Živezu, da preskrbi gladujoče pokrajine.

Gospodarstvo.

— Cena sladkorja v Trstu. Češki v kockah 2.50 lire; kristalni 2.35 lir. — Prilmerjajmo cene sladkorja pri nas!

— Letina sladkorne repe v Združenih državah izkazuje letos 1939 milijonov metriskih centov napram lanskim 13.06 milijonim.

— Razdelitev pod agrarno reformo spadataleži zemljišč. Ministrstvo za agrarno reformo je izdalo delno statistiko o obsežnosti nekaterih v agrarno reformo spadajočih veleposestev v Vojvodini in na Hrvaškem. Po teh podatkih spada v vojvodini 772.000 oralov površine veleposestev v razdelitev; od teh je že oddanih 247 tisoč oralov. Na Hrvaškem je 428.000 oralov veleposestev, od teh je 200.000 oralov že razdeljenih.

Šport.

Novinci, ki žele tekmovati pri kolesarski dirki Ljubljana - Novo mesto, naj se prijavijo na Fr. Ogrin, Gosposvetska cesta 14. Zadnji termin za prijave je do petka, 1. avgusta.

Nogometna tekma. V soboto dne 16. t. m. je imel tukajšnji športni klub »Svoboda« tekmo s »S. K. Celje«. Igra 4 : 0 v prid S. K. Celje. Moštvo »Svobode« ima v zadnjem času boljše disciplino in dobro vajo. Včasih je bila kombinacija zelo dobra. Moštvo »Svobode« je proti onema S. K. Celje fizično preslabo. Igra je bila silno sirova. Posebno g. Čančar je igral zelo surovo igro. Moštvo »Svobode« tudi ni vajeno držati svojega prostora, vsled česar je v izri silno prikrašeno; posebno krilo. Treba se bo mnogo sistematične vaje, predno se bodo šteli k boljšemu moštvu. — Opazovalec.

Dopisi.

Kočevje. (Ustanovitev kraj. organizacije JSDS.) Dne 14. t. m. se je vršil občni zbor naše mlade kraj. pol. org., katere po leti kratk dobi po splošnem cepiljenju zopet lepo napreduje. Po številu članov sicer ni premočna, pač pa si je pridobila močna tla v tem tako ozročenem Kočevju, ozročenem ne morda po oblastih ali nemški mislečih prebivalcev, temveč po naših famoznih elcibambulih, ki mislijo, da so gospodje cellega kraja, akoprav v Kočevju ne reprezentirajo nič posebno pri delavcih. V njih vrstah imate par veljavov, profesorov in nekaj železničarjev, trptov, ki so se po terorju g. posteljačelnika prihodnjega kočevskega župana Repovža spozabili, da molijo narodno - socialnega boga. Na sestanku naše politične organizacije je s. Tome otvoril zborovanje in konstatiral sklepčnost. Nato je poročal kratko poročilo o strankinem položaju, ter poročal o taktiki, katero je krajevni odbor z. v. vzel. Pri 2. točki (volitev) so bili izvoljeni sodrugi: Hribar Franc, tiskar, načelnik; Dragoš Ivan, kovač, namestnik; Pauer Frid, mizar, zapisnikar; Falkner Gustav, mizar, blagajnik; Vodusek Ivan, rudar, Zurl Anton, čevljar, odbornika; v nadzorstvo pa sodrug Ramor, mizar, ter Engle, sedlar. — Sodrug Hribar se je zavajal v imenu izvoljenih za zaupanje, poudarjal, da se popolno zaveda težkosti in dolžnosti, katere je prevzel. Vodil bude organizacijo s pomočjo novega odbora na isti poti, ki jo je zaznamoval naš bivši načelnik s. Tome, ki nam bo še dolgo časa radi mirne razsodnosti ter strogega nastopa ostal v spominu. Apeliral je na sodruge, da naj ko odide iz naše sredine, ne pozabi kočevskih sodrugov. Po raznih vprašanjih na prejšnjega kot na novo izvoljenega predsednika naše JSDS v Kočevju je zaključil z apelom na delo za zmago jugoslovanskega proletariata ter proletariata cellega sveta zborovanje. Živel naša krajevna politična organizacija v Kočevju!

Pozor! Reklamna ponuda! Pozor!

Vrijedi samo 20 dana!

Radi napuštanja moje zalihе satova šaljem ja unutar 20 dana svakom priposateltju ovog iz novine izrezanog oglasa jedan krasni remontoir-sat (za gospodu) valjana udešen 30 suti iduci, uz 3 godišnje pismenu jamčevinu uz reklamno cijenu od 40 umjesto 85 dinara franko uz napredno pripisanje dotičnig iznosa po preporučenom listu. Dastava sata obavlja se odmah preporučeno. Pouzete obavljajo se jedino uz kapara od 10 dinara. Skladište satova GJURO POLLAK, Zagreb, Tkalčiceva 27.

Medić, Rakovec & Zankl,

prej A. Zankl sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov Centrala: Ljubljana, d. z. o. z. Skladišče: Novisad. Telefon 64. Brzjavi: MERAKI, Ljubljana. Telefon 64.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznani najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiß), strojno olje, karbolinaj, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti. »MERAKI«, Lak za pode. »MERAKI«, Linoleum lak za pode. »MERAKI«, Emajlni lak. »MERAKI«, Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Izdajatelj: Ivan Milnar.

Ugoden nakup!

Oroslav Čertalič, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 33.

Izasek: Filozofska historija K 30.

Sjajni historički i ljubavni roman. Upravo izašao. Naručiti si udmah kod Češkojugoslovanske naklade J. Herejk, Zagreb.

Ruska književnost.

Tražite cjenike ruskih originalnih knjiga od »Češkojugoslovanske naklade«: J. HEREJK, Zagreb.

!ALTESSE!

Stročnice prodaja po tovarniških cenah: Glavna tovarniška zaloga

O. Čertalič, Ljubljana, Sv. Petra cesta 33.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

COSULICH-LINE

(prej AUSTRO-AMERIKANA)

Trst-Amerika prevaža polnike v New-York redno 3krat, v Južno-Ameriko po 1krat mesечно. — Pojasnila in prodaja vozni listov.

SIMON KMETEC, glavni zastopnik za Slovenijo v Ljubljani, Kelečeva ulica 26. Odpliv brzoparnika PRESIDENT WILSON 2. avg.

!OPEKA!

Državni premogovnik v Velenju je začel s strojnim izdelovanjem prvovrstne zidne opeke ter nudi isto v vsaki količini po najnižjih cenah. Naročila se naj pošljejo direktno na

„Državni premogovnik v Velenju.“

Odgovorni urednik: Jak. Vehovec